

OTSUS

01.11.2019 nr 5-5/2019-059

Koondumisele nr 36/2019 UP Invest OÜ / aktsiaselts IM ARVUTID loa andmine

1. Koondumine

10.10.2019 sai Konkurentsiamet koondumise teate, mille kohaselt UP Invest OÜ (registrikood 12371871) ja füüsiline isik [I. K. U.] (Soome kodanik, isikukoodiga [...]) sõlmisid 09.10.2019 100% osaluse müügilepingu, mille kohaselt kavatseb UP Invest OÜ omandada ainuvalitseva mõju aktsiaseltsi IM ARVUTID (registrikood 10390835), Soome äriühingu MacPeople Oy (Soome registrikood ID 0728151-1) ja Läti äriühingu Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "MacPeople" (Läti registrikood 40103169099) üle. Tehingu tulemusena kuuluks aktsiaselts IM ARVUTID äriühingu UP Invest OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 11.10.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks UP Invest OÜ ja aktsiaselts IM ARVUTID.

UP Invest OÜ on Eestis registreeritud investeerimisühing, mille üle omab valitsevat mõju MM Grupp OÜ. MM Grupp OÜ on füüsilise isiku [M. L.] (isikukood [...]) valitseva mõju all.

UP Invest OÜ-ga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad on tegevad mitmetes valdkondades, näiteks ravimite hulgi- ja jaemüük (Aktsiaselts MAGNUM ja tütar-ettevõtjad), meditsiiniseadmete hulgimüük (aktsiaselts SEMETRON), meedia (AS

Postimees Grupp ja tütarettevõtjad), meediamonitooring (Balti Meediamonitooringu Grupp OÜ), jaekaubandus (Apollo Group OÜ, Biomarket OÜ, Valge Klaar OÜ), kinode pidamine ja kinofilmide levitamine (Apollo Kino OÜ ja tütarettevõtjad; Theatrical Film Distribution OÜ ja tütarettevõtjad), toitlustusasutuste pidamine (OÜ APL Restoranid, Apollo Kohvikud OÜ ja tütarettevõtjad), taastuenergia tootmine (Transgreen OÜ), hoolekanne ja tervishoid (Benita Kodu AS), kinnisvarahaldus (Axis UPI OÜ) ning lihatoodete tootmine ja hulgemüük (Liivimaa Lihasaaduste Wabrik OÜ, Aktsiaselts Linnamäe Lihatoöstus).¹

Aktsiaselts IM ARVUTID on Eestis registreeritud äriühing, mille aktsiate (100%) omanik on koondumise eelselt füüsiline isik [I. K. U.]. Aktsiaseltsiga IM ARVUTID valitseva mõju kaudu seotud äriühingud tegelevad elektroonikakaupade turustamise ja hooldusega Balti riikides ja Soomes. Soomes tegutsetakse äriühingu MacPeople Oy ning Lätis SIA „MacPeople“ ja aktsiaseltsi IM Arvutid Läti filiaali kaudu. Leedus tegutses aktsiaseltsi IM Arvutid Leedu filiaal, mille äritegevus on lõpetatud (sulgemistegevused).

Eestis on Aktsiaseltsil IM ARVUTID neli müügisalongi (nimega *iDeal*), millest kolm asuvad Tallinnas ja üks Tartus. Koondumise teate kohaselt müüb äriühing peamiselt Apple kaubamärgiga mobiiltelefone ja nende lisavarustust, laua- ja sülearvuteid ja nende lisavarustust, nutikellasid, Apple TV. Lisaks pakutakse eelnimetatud toodetele remondi- ja hooldusteenust.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega

¹ UP Invest OÜ kontsern <https://upi.ee/et/>

samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tekib koondumise osaliste tegevuste vahel horisontaalne kattuvus elektroonikaseadmete müügi ning remondi- ja hooldusteenuste osutamise valdkonnas.

Käesoleva koondumise seisukohalt on asjakohane UP Invest OÜ-ga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate Valge Klaar OÜ ja Apollo Kauplused OÜ, samuti aktsiaseltsi IM ARVUTID tegevus. Valge Klaar OÜ ja aktsiaselts IM ARVUTID on spetsialiseerunud Apple kaubamärgiga elektroonikaseadmete (laua- ja sülearvutid, mobiiltelefonid, nutikellad, seadmete lisavarustus) müügile, samuti pakuvad ettevõtjad seadmetele remondi- ja hooldusteenust. Apollo Kauplused OÜ tegeleb väikeses mahus elektroonikakaupade (peamiselt e-lugeri) jaemüügiga Apollo raamatupoodides.

Statistikaameti andmete² kohaselt moodustas arvutite, välisseadmete ja tarkvara ning telekommunikatsiooniseadmete jaemüük 2017. aastal³ Eestis kokku ligikaudu 134,6 miljonit eurot. Koondumise osaliste esitatud andmete kohaselt oli Valge Klaar OÜ elektroonikaseadmete 2018. aasta müügi käive Eestis [...] eurot, Apollo Kauplused OÜ vastav käive [...] eurot, aktsiaseltsi IM Arvutid vastav käive [...] eurot. Seega oli koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate elektroonikaseadmete müügi käive kokku ligikaudu [...] eurot ehk osakaaluna ligikaudu [10-20] %.

Valge Klaar OÜ ja aktsiaselts IM ARVUTID tegelevad ka müüdavate seadmete hoolduse ja remondiga. Valge Klaar OÜ-l moodustas seadmete hooldus ja remont ligikaudu [...] eurot ehk ca [...] % käibest ning aktsiaseltsil IM Arvutid ligikaudu [...] eurot ehk ca [...] % käibest.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul ei teki horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi tähenduses ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda elektroonikaseadmete müügi ning remondi- ja hooldusteenuste osutamise valdkonnas Eestis, ei ole kaubaturgude ning nende geograafilise ulatuse täpne piiritlemine ega kogumahtude arvutamine vajalik. Andmed Apple seadmete müügi, remondi ja hoolduse mahu kohta Eestis ei ole avalikult kättesaadavad ning Konkurentsiameti hinnangul ei olnud antud koondumise puhul sellises mahus statistiliste andmete kogumine otstarbekas.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva

² www.stat.ee Tabel KM0061, Kaupade jaemüük jooksevhindades tegevusala (EMTAK 2008) järgi

³ 2018. aasta andmed ei ole käesoleva seisuga avalikult kättesaadavad.

seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Nii elektroonikaseadmete müügi kui remondi- ja hooldusteenuste osutamisega tegeleb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid. Apple kaubamärgiga elektroonikaseadmete müügi osas on koondumise osaliste suuremateks konkurentideks Telia Eesti AS, Tele2 Eesti Aktsiaselts, Elisa Eesti AS, Klick Eesti AS, Arvutitark OÜ; remondi- ja hooldusteenuste osutamise osas Servisa ICT OÜ, Osühing ITBuss, lisaks hulgaliselt väiksemaid ettevõtjaid.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa UP Invest OÜ / aktsiaselts IM ARVUTID koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 01.11.2019 otsuse nr 5-5/2019-059
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud isikuandmed ja ärisaladused, vastavad kohad
on tekstis tähistatud nurksulgudega.*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 11.11.2019